

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 K 000147 09 Kžk 2
Banja Luka, 26.01.2010. godine

U IME REPUBLIKE SRPSKE!

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Redžiba Begića, kao predsjednika vijeća, te Gorane Mikeš i Dragomira Miljevića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Sofije Ribić, u krivičnom predmetu protiv optuženog O. S., zbog krivičnog djela pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz člana 363. stav 2. Krivičnog zakona Republike Srpske, nakon održanog pretresa dana 26.01.2010. godine, a po rješenjima Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 000147 09 Kž od 24.03.2009. godine i broj 11 0 K 000147 09 Kžž od 12.11.2009. godine, u prisustvu republičkog tužioca Svetlane Brković, optuženog i njegovih branilaca, advokata J. J. i M. C. iz B. L., donio je i dana 27.01.2010. godine javno objavio

P R E S U D U

Optuženi O. S., zvan S., sin S. i majke M., rođene S., rođen ... godine u B. L., gdje je i nastanjen, ulica ... br. ..., JMBG: ..., Srbin, državljanin RS/BiH, sa završenim Fakultetom za sport i turizam, po zanimanju diplomirani marketing menadžer u sportu, oženjen, otac dvoje malodobne djece, od imenovine posjeduje stan i putničko motorno vozilo „Ford Orion“ 1988. godine, ranije neosuđivan, protiv njega se ne vodi drugi krivični postupak

K R I V I J E

Što je:

U toku juna mjeseca 2008. godine u B. L., nakon što mu je bilo poznato da je R. S. u namjeri pribavljanja pritivpravne imovinske koristi iz sefa glavnog trezora oštećene B. I. B. AD B. L. uzeo i prisvojio milion maraka, u namjeri da isti ne bude otkriven pružio mu pomoć tako što je organizovao njegovo bjekstvo sa područja B. L., na način da je stupio u telefonski, a potom i lični kontakt sa njima zajedničkim prijateljem L. R. iz S. M., te dogovorio prebacivanje i pronalazak sigurnijeg mjesta skrivanja S. u S. M., što je L. R. učinio, preuzeo R. S. i smjestio ga u iznajmljeni stan u kojem je boravio do 29.6.2008. godine, kada je lišen slobode,

Dakle, pružio pomoć učiniocu krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina,

Čime je počinio krivično djelo pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz člana 363. stav 2. Krivičnog zakona Republike Srpske,

pa se na osnovu istog zakonskog propisa i uz primjenu odredaba člana 28., 33. i 37. Krivičnog zakona Republike Srpske

O S U D U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 5 (PET) MJESECI

Na osnovu člana 99. stav 1. i u vezi sa članom 96. stav 2. tačka e) Zakona o krivičnom postupku – Prečišćeni tekst optuženi se obavezuje da snosi troškove krivičnog postupka i na ime paušala plati iznos od 300,00 KM, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti ove presude, a pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

O b r a z l o Ź e n j e

Presudom Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 K 000147 08 K od 08.12.2008. godine optuženi O. S. oglašen je krivim zbog krivičnog djela pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz člana 363. stav 2. Krivičnog zakona Republike Srpske (u daljem tekstu: KZRS), počinjenog na način što je „u vremenskom periodu od 25.5.2008. godine do 29.6.2008. godine u B. L., a nakon što je R. S. počinio krivično djelo teške krađe iz člana 232. stav 3. KZ RS na štetu B. I. B. AD B. L., organizovano bjekstvo sa područja B. L. tako što je stupio u telefonski kontakt sa L. R. iz S. M. i sa istim dogovorio prebacivanje i smještaj R. S. u S. M. gdje je isti lišen slobode“, te je za to djelo osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) mjeseci, a obavezan je i da snosi troškove krivičnog postupka i u okviru istih plati paušal sudu u iznosu od 200,00 KM.

U postupku po žalbi branilaca optuženog, advokata J. J. i M. C. iz B. L., izjavljene protiv te presude, Vrhovni sud Republike Srpske je rješenjem broj 11 0 K 000147 09 KŽ od 24.03.2009. godine uvažio žalbu branilaca optuženog, ukinuo prvostepenu presudu i odredio održavanje pretresa pred ovim sudom.

Presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 000147 09 Kžk od 26.5.2009. godine optuženi O. S. oslobođen je od optužbe zbog krivičnog djela pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz člana 363. stav 2. KZ RS, te je odlučeno da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava. Ova presuda je uvažavanjem žalbe Republičkog tužioca ukinuta rješenjem Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 000147 09 Kžž od 12.11.2009. godine i predmet je vraćen drugostepenom vijeću na ponovno odlučivanje.

U ponovnom postupku, na pretresu održanom pred drugostepenim vijećem Vrhovnog suda Republike Srpske, Republički tužilac Svetlana Brković ostala je kod izmjenjenog činjeničnog opisa optužnice za isto krivično djelo za koje je optuženi O. S. prvostepenom presudom oglašen krivim, a koji činjenični opis glasi kao u izreci ove presude, te je u završnoj riječi predložila da se optuženi oglasi krivim i osudi po zakonu. Branioci optuženog su, nasuprot tome, u završnim riječima predložili da se optuženi oslobodi od optužbe ukazujući da je učinjenom izmjenom činjeničnog opisa optužnice povrijeđen princip zabrane preinačenja na gore, a da u ranijem činjeničnom

opisu nisu sadržana obilježja krivičnog djela, kao i da nema dokaza da je optuženi počinio krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret, a što je u završnoj riječi podržao i optuženi.

Nakon održanog pretresa u skladu sa odredbama člana 331. Zakona o krivičnom postupku – Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 100/09 – u daljem tekstu: ZKP – Prečišćeni tekst), na kojem su kao dokazni materijal prihvaćeni svi dokazi izvedeni pred prvostepenim sudom, ovaj sud je na osnovu člana 299. ZKP – Prečišćeni tekst donio presudu kojom se optuženi O. S. oglašava krivim zbog krivičnog djela pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz člana 363. stav 2. KZ RS, počinjenog na način opisan u izmjenjenoj optužnici, te je u svemu odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Kako je to istaknuto u trećestepenom rješenju ovog suda, pravo tužioca da na glavnom pretresu vrši izmjenu optužnice, koje je propisano odredbom člana 290. ZKP – Prečišćeni tekst, odnosi se i na pretres pred drugostepenim sudom. To proizilazi iz odredbe člana 331. stav 1. ZKP – Prečišćeni tekst, prema kojoj se odredbe koje se odnose na glavni pretres u prvostepenom postupku shodno primjenjuju i na pretres pred drugostepenim sudom. To pravo tužilac ostvaruje prema svojoj subjektivnoj procjeni činjeničnog stanja i proizilazi iz njegovog prava disponiranja optužnicom. Izmjenenom optužnicom sud je vezan prilikom donošenja presude u smislu člana 294. stav 1. ZKP – Prečišćeni tekst. Stoga je predmet odlučivanja i u ovom slučaju bila od strane Republičkog tužioca izmjenjena optužnica.

Odredbom člana 321. ZKP – Prečišćeni tekst propisana je zabrana reformatio in peius (preinačenja na gore), tako što je određeno da u situaciji kada je žalba izjavljena samo u korist optuženog, presuda ne smije biti izmjenjena na njegovu štetu. Kako je u konkretnom slučaju prvostepena presuda pobijana samo žalbom branilaca optuženog, proizašla je obaveza da se ovaj sud prilikom donošenja presude morao baviti i tim pitanjem, a koje je tokom postupka nametnula i odbrana optuženog i to u vezi sa učinjenom izmjenom optužnice u drugostepenom postupku. Suština navedene zakonske odredbe ogleda se u tome da se po žalbi na presudu koja je izjavljena samo u korist optuženog ne može donijeti za njega nepovoljnija odluka od one koja je pobijana takvom žalbom. Stoga je u konkretnom slučaju bilo neophodno razmotriti da li učinjena izmjena optužnice u činjeničnom pogledu optuženog dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na prvostepenu presudu. Usporedbom i pažljivom analizom prvobitnog i izmjenjenog činjeničnog opisa iz optužnice, ovaj sud je zaključio da izmjenom optužnice optuženi nije doveden u teži položaj, jer se i učinjenom izmjenom optužnice optuženom stavlja na teret isto krivično djelo za koje je prvostepenom presudom oglašen krivim i u optužnicu nisu unesene činjenice i okolnosti koje bi krivičnom djelu dale teži oblik, a niti se izmjenom povećava količina kriminalnog supstrata koja bi eventualno mogla ukazivati na povećani stepen krivične odgovornosti optuženog. U biti se radi o istom događaju, u vremenskom i prostornom smislu, predmet optuženja ostale su iste radnje, samo što su učinjenom izmjenom te radnje u objektivnom i subjektivnom pogledu potpunije i preciznije opisane. Kod ovakvog zaključka proizilazi da izmjenom optužnice koja je učinjena na pretresu pred ovim sudom nije došlo do povrede principa zabrane preinačenja na gore i da je suprotan prigovor odbrane optuženog neosnovan.

Analizirajući prigovore iz žalbe branilaca optuženog protiv prvostepene presude vezane za osporavanje pravilnosti činjenične osnove prvostepene presude, a

koji prigovori su ponovljeni i u završnoj riječi pred ovim sudom, prihvatajući dokaze izvedene pred prvostepenim sudom (iskaz svjedoka L. R., zapisnik Općinskog suda Sanski Most broj 022-0-Kpp-08-000 026 od 30.6.2008. godine, izvod iz kaznene evidencije za optuženog) i ovaj sud je, nakon ocjene tih dokaza izvedene u skladu sa odredbom člana 295. stav 2. ZKP – Prečišćeni tekst, u tim dokazima našao pouzdan osnov za zaključak da je optuženi u svemu postupao na način kako mu se optužnicom stavlja na teret. Kako je to pravilno zaključio i prvostepeni sud, ovakvo utvrđenje nesumnjivo proizilazi iz iskaza svjedoka L. R., čiji iskaz je i po ocjeni ovog suda logičan, uvjerljiv i dosljedan, a taj iskaz se potvrđuje i sadržinom zapisnika Općinskog suda u Sanskom Mostu o pretresu stanova i pomoćnih prostorija (u stanovima u S. M. pronađeni lična karta i vozačka dozvola, kao i neki drugi predmeti R. S.). S tim u vezi ovaj sud nalazi neosnovanim prigovore odbrane optuženog da iz sadržine iskaza ovog svjedoka ne proizilazi predmetno utvrđenje, pri čemu se sadržina tog iskaza pogrešno interpretira izvlačenjem pojedinih dijelova iskaza iz konteksta cjelokupne sadržine, te zaključuje da je inicijativa i sva organizacija u vezi sa prebacivanjem R. S. u S. M. učinjena od strane tog svjedoka, a ne od optuženog. Takođe je neosnovan i prigovor odbrane optuženog po kojem je iskaz svjedoka L. R. koji je dobio imunitet od krivičnog gonjenja od strane tužioca, u toj mjeri nepouzdan da se istinitost tog iskaza morala provjeravati i drugim dokazima. Iznošenjem ovog prigovora prvenstveno se zanemaruje činjenica da prvostepena presuda nije isključivo utemeljena na iskazu ovog svjedoka, kao i to da je pravo tužioca na davanje imuniteta svjedoku propisano odredbama člana 149. ZKP – Prečišćeni tekst, te da ni jednom procesnom odredbom nije određeno da se na iskazu svjedoka pod imunitetom ne može zasnivati presuda. Ocjena takvog iskaza podložna je, a kao što je to slučaj i sa drugim dokazima na kojima se zasniva presuda, savjesnoj ocjeni po principu slobodne ocjene dokaza propisanom u odredbi člana 15. istog zakona. Konačno, u vezi sa činjeničnom osnovom na kojem je utemeljena prvostepena, kao i ova presuda, treba imati u vidu da je, kako to proizilazi iz obrazloženja prvostepene presude i stanja spisa predmeta, krivični postupak u ovom predmetu pokrenut jednom optužnicom protiv optuženih R. S. i O. S., kojom je optuženom R. S. stavljeno na teret krivično djelo teške krađe iz člana 232. stav 3. u vezi sa članom 231. stav 1. KZ RS, a optuženom O. S. krivično djelo pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz člana 363. stav 2. KZ RS, da je optuženi R. S. na glavnom pretresu održanom dana 24.9.2008. godine priznao krivicu za krivično djelo koje mu se optužnicom stavlja na teret, a da je nakon toga u odnosu na optuženog O. S. razdvojen krivični postupak.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi da se u radnjama optuženog O. S. stiču sva obilježja bića krivičnog djela pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela iz člana 363. stav 2. KZ RS, jer je isti pružio pomoć učiniocu krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina, pa ga je za to djelo i valjalo oglasiti krivim.

Ovaj sud nalazi neosnovanim i prigovore iz žalbe branilaca optuženog na prvostepenu presudu kojima se osporava pravilnost zaključka prvostepenog suda o obliku vinosti sa kojim je optuženi počinio navedeno krivično djelo. I po ocjeni ovog suda optuženi je u izvršenju djela postupao sa direktnim umišljajem, jer je stupajući u kontakt sa L. R. i organizujući prebacivanje i smještaj R. S. u S. M., a za kojeg je prethodno očigledno znao da je počinio krivično djelo na štetu B. I. B. AD B. L. i sve stvarne okolnosti počinjenja tog djela i da za njim tragaju organi gonjenja, bio svjestan svog djela i htio njegovo izvršenje i očigledno je da je optuženi ovako postupao u namjeri da pomogne R. S. da ne bude otkriven.

Prilikom odmjeravanja kazne optuženom ovaj sud je, nalazeći pravilnim od strane prvostepenog suda utvrđene sve olakšavajuće okolnosti na strani optuženog (neosuđivanost, porodično stanje, da je oženjen i otac dvoje djece), kao i otežavajuće okolnosti (kao komandir A tima specijalne jedinice MUP-a RS imao obavezu da sprečava izvršenje krivičnih djela i na otkrivanju počinioca krivičnih djela, činio suprotno kada je pomogao učiniocu poslije izvršenog teškog krivičnog djela), cijeneći težinu počinjenog djela i stepen krivične odgovornosti optuženog, došao do zaključka da je kazna zatvora koja je prvostepenom presudom izrečena optuženom za počinjeno krivično djelo adekvatna težini počinjenog krivičnog djela i ličnosti počinioca, pa je i ovom presudom optuženi osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 (pet) mjeseci. Nasuprot prigovorima iz žalbe branilaca optuženog protiv prvostepene presude, da je prvostepeni sud pogrešno našao postojanje otežavajuće okolnosti za optuženog, kao i da na strani optuženog postoje posebno olakšavajuće okolnosti zbog kojih bi istom mogla biti izrečena ublažena kazna, ovaj sud nalazi da se blažom kaznom od izrečene u konkretnom slučaju ne bi mogla ostvariti svrha kažnjavanja propisana u članu 28. KZ RS.

Odluka o troškovima krivičnog postupka temelji se na odredbi člana 99. stav 1. ZKP – Prečišćeni tekst, a paušal sudu odmjerena je u skladu sa odredbom člana 30. Uredbe o naknadi troškova u sudskim postupcima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 55/04), imajući pri tome u vidu dužinu trajanja ovog krivičnog postupka i imovno stanje optuženog.

Zapisničar
Sofija Ribić

Predsjednik vijeća
Redžib Begić

PRAVNA POUKA:
Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić